

Halley'in Tozlarını Gördünüz mü?

Heyecanla beklediğimiz Halley Kuyruklu Yıldızı'nın tozlarıyla buluşmaya hazır mısınız?

Halley Kuyruklu Yıldızı'nın 1986 yılında Avustralya'daki bir teleskopla kaydedilen görüntüsü

Giotto adlı uzay aracının kaydettiği, Halley Kuyruklu Yıldızı'nın çekirdeğini gösteren fotoğraf

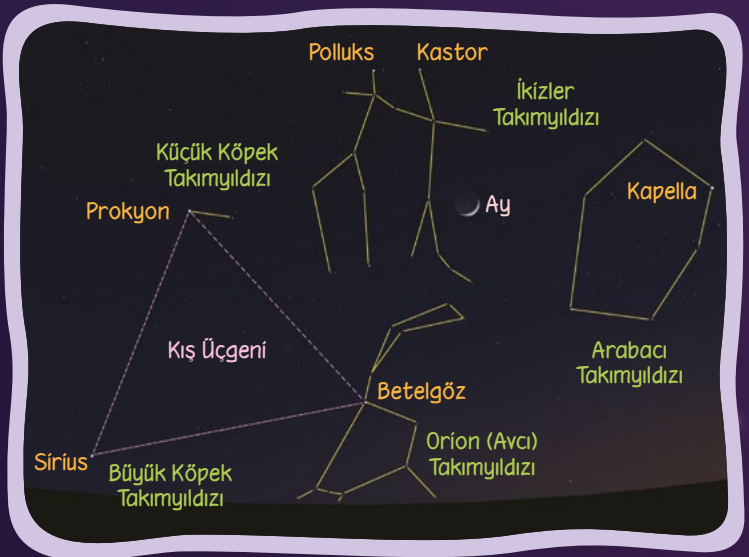
Bir zamanlar çıplak gözle gözlemlenmiş bu kuyruklu yıldızın adını sıklıkla duyuyoruz. Halley'den sonra birçok kuyruklu yıldız gözlemlense de hiçbiri Halley kadar parlak görülmedi. Yörüngesinde dolanması 76 yıl süren bu kuyruklu yıldız, Güneş'e yakın geçişi sırasında bir miktar eriyerek tozlarını ve küçük kaya parçalarını yörüngesine bıraktı. Dünya'mız, Güneş çevresinde dolanırken her yıl bu aylarda Halley'in tozlarının arasından geçer. Bu tozların küçük bir bölümü, Kova Takımyıldızı doğrultusundan atmosferimize girer ve sürtünmeyle yanar. Biz de yaklaşık bir ay boyunca Eta Aquaridler olarak bilinen bu meteor yağmurunu izleriz. Dünya, Halley'in yörüngesinden yılda iki kez geçer. Diğer geçişi sonbaharda gerçekleşir ve o tarihte de Orionidleri gözlemleriz.

Eta Aquaridler bu yıl 19 Nisan-28 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşecek. Özellikle 5 Mayıs gecesi, saatte 50 kadar meteor geçişi görme şansımız olacak. 5 Mayıs gecesi hilal evresindeki Ay,

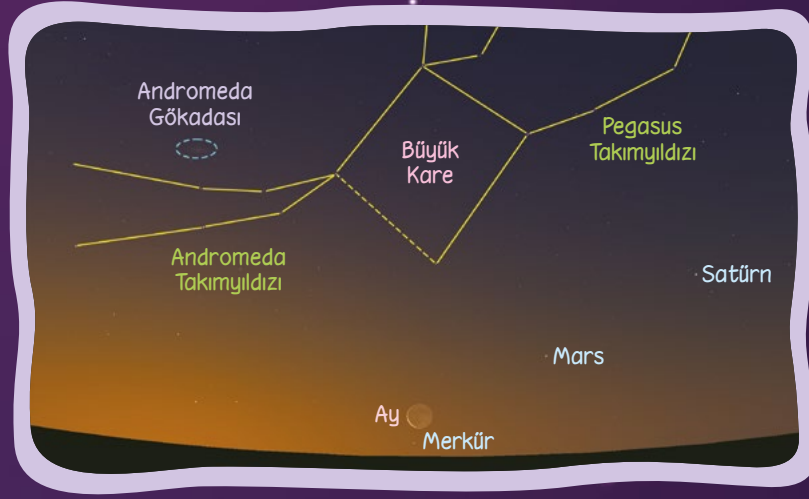
gökyüzünü aydınlatamayacağı için sönük meteorları bile görebileceğiz.

Takımyıldızlar

Mayıs ayının akşam saatlerinde batı ufkunda Kış Üçgeni'ni görebiliriz. Orion Takımyıldızı'nın çoğu yıldızı ufkun altındayken sadece Betelgöz'ün batışını izleyebileceğiz. Kış Üçgeni'nin en parlak

11 Mayıs akşamı batı ufkunda, Kış Üçgeni ve Ay'ın batışını gözlemleyeceğiz.

6 Mayıs sabahı Merkür ve Ay'ın doğuşundan önce, dürbünle Andromeda Gök Adası'nı gözlemleyebiliriz.

köşesi Sirius, güney yönünde dikkatimizi çekecek. Üçgenin en yüksekteki köşesi Prokyon batınca, üçgenin tüm yıldızları batmış olacak. O andan itibaren kuzeye doğru kendi çevremizde dönersek ufukta göreceğimiz takımyıldızlar; Kraliçe, Kral, Kuğu, Çalgı (Lir) ve Yılanlı olacak. İlerleyen saatlerde güneydoğu yönünde Akrep Takımyıldızı'nın doğuşunu gözlemleyeceğiz.

Gezegenler

Mayıs ayında gezegen görebilmek için hava aydınlanmadan önce uyanmak gerekecek. Doğu yönünde en yüksekte Satürn, biraz altında Mars, ufka en yakın konumda da Merkür gözlemlenecek. 4 Mayıs sabahı Ay Satürn'e yakın doğrultuda olacak. Bir sonraki sabah Ay, Mars'a oldukça yakın gözlemlenecek. 6 Mayıs sabahı Ay'ın hemen altında göreceğimiz sönük gezegen de Merkür olacak. Venüs ve Jüpiter, bu ay Güneş'e yakın doğrultuda oldukları için gözlemlenemeyecek.

Kuyruklu Yıldız Nedir?

Kuyruklu yıldızlar; buz, toz ve kaya parçalarından oluşan gök cisimleridir. Neptün'ün ötesinden Güneş'e kadar ulaşan yörüngelerinde dolanırlar. Bazılarıysa çok daha uzaklardan gelir. Kuyruklu yıldızlar Güneş'e

yaklaşınca buzları erimeye başlar, içlerindeki toz ve gazlar serbest kalır. Bu maddeler kuyruğu oluşturur. Kuyruklu yıldızlar ışık kaynağı değildir, Güneş'e yaklaşınca güneş ışığını yansıtıkları için parlak görünürler. Bu nedenle Güneş'e uzak konumdaki kuyruklu yıldızları gözlemlemek zordur.

Kuyruklu yıldızlarla ilgili en heyecan verici şeylerden biri, Dünya'nın geçmişini anlamamıza yardımcı olmalarıdır. Çünkü içindeki taş ve tozlar gezegenimizin oluştuğu döneme ait izler taşır.

Burcu Parmak